

VILÁGÖSSÁG

KOLOZSVAR,
1947 május 7. szerda

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM,
109 szám

**A pénzhiány
enyhítésére
500 ezer lejes
bankjegyeket
bocsátanak ki**

Küldöm a román nép üzenetét a dolgozó magyar népnek

— mondotta Groza miniszterelnök budapesti rádióbeszédében

**A demokratikus Románia azt akarja, hogy a határon túli magyar nyugodt lehessen
romániai testvére élete fölül**

BUDAPEST. — A budapesti román-magyar kulturális eseményei napok óta a dunamedencei népek érdeklődésének központjában állnak. Amint a budapesti rádió hírmagyarozója mondotta, a román, jugoszláv és magyar szellemi s politikai vezető személyiségek baráti találkozója mutatják azt az utat, amelyen a délkelet-európai népeknek haladniuk kell. A zajló események közül messze kiemelkedik Groza Péter román miniszterelnök látogatása, aki eljött a magyar fővárosba, hogy hitet tegyen a demokratikus Románia és a demokratikus Magyarország közötti barátság mellett.

A kulturális műsorának keretében vasárnap délelőtt a Székesszécsi Zenekar román és magyar beműveket adott elő *Constantin Duga* vezényletével. Délben Könyögő József Groza miniszterelnök kíséretének tiszteletére díszvendéget adott, melyen a magyar kormány csaknem valamennyi tagja részt vett. Pohárköszöntőjében Könyögő polgármester rendkívül melegen köszöntötte vendégeit. Többek között kifejezést adott annak a fokozott figyelemnek és szeretetnek, amellyel Budapest lakossága a két szomszédos nép barátságát figyeli.

Vasárnap fogunk, hogy a romániai magyarság nyugodtan élhesse életét

Groza Péter román miniszterelnök a következőkben válaszolt: — Hiszünk, hogy megtaláljuk barátság felé vezető utat. Szívből markolt az a szívélyes fogadtatás, melyben a magyar főváros részesített bennünket. A leg-

ősztintébb testvériség nyilatkozott meg mindenütt. Ez a testvériség a határon túl is él. Az igaz megbékélés jegyében sohasem feledjük el, hogy a magyarországi magyarságnak testvérei vannak mináink. Ennek tudatában levonjuk a helyes következtetést s vigyázzunk arra, hogy az a testvér, aki odaát maradt, úgy élje életét, hogy az itteni testvér nyugodt lehessen fölöle. Az a szeretet, mellyel bennünket fogadtak, bizonyítja, hogy nyoma sincs a gyűlöletnek. S amikor átadom a bukaresti polgármester meghívását Budapest polgármesterének, bizonyítékát adom, hogy e barátság tovább épül s erős támasza lesz a dunavölgyi népek megbékélésének.

Román katonai küldöttség a mosonmagyaróvári zászlóavatási ünnepségen

Vasárnap folyamán a budapesti ünnepségekkel egyidőben nagy-szabású zászlóavatási ünnepély zajlott le Mosonmagyaróváron. A zászlót az ottani munkásság adományozta a magyar honvédségnek. Az avatáson résztvettek a külföldi katonai missziók képviselői s a román katonai küldöttség is. *Dinnyés Lajos* honvédelmi miniszter mondott ünnepi beszédet.

— Most, amikor közös cél felé menetelünk — mondotta többek között — ez a zászló több mint ajándék. Ez a zászló, melyet a magyar munkásság készített a honvédségnek, az első, amely maga köré tudja gyűjteni a dunamedencei népek fegyveres erejének képviselőit, hogy együtt haladva elérhessük a demokrácia s az őszinte barátság megvalósítását. *Dinnyés* honvédelmi miniszter

szavaira román részről *Denescu* vezérőrnagy válaszolt.

— Igérjük — mondotta —, hogy hazatérve, élesapata leszünk annak a barátságának, melyet Magyarország tapasztaltunk s magasra emeljük e barátság zászlóját.

Budapesti öregdiákalálkozó Groza Péter részvételével

Dr. Groza Péter miniszterelnök budapesti látogatása alkalmával kifejezte azt a kívánságát, hogy mint a szászvárosi Kun Kocsárd Kollégium volt hallgatója — szeretne volt osztálytársaival találkozni. Illetékes magyar körök a legnagyobb előzékenységgel azonnal teljesítették dr. Groza miniszterelnök óhaját és május 5-én már meg is rendezték az „öregdiák” találkozót, hogy Románia miniszterelnöke elbeszélgethessen volt osztálytársaival.

Groza Péter budapesti rádióbeszéde

Este 9 órakor a magyar rádióban *Máthé Jolán* román népbálla-dákat és népdalokat adott elő. A műsört közben megszakították és a bemozdó bejelentette, hogy Groza Péter román miniszterelnök, aki izes magyarsággal beszél a magyar nyelvet, kormánya és népe nevében a magyar nemzethez fog szólni. Groza miniszterelnök rádióbeszédében ezeket mondotta:

— A magyar rádió hallgatóságához szólva, szívemből óhajtom, hogy megérezzék azt a melegséget, amely minket akkor fogott el, amikor itt, Magyarország földjén, Budapesten, a magyar kormány és a Magyar-Román Társaság ven-

dégszeretete vett körül bennünket. Ez az eddig kifejtett munka gyümölcse s egyszersmindenkorra kihatással kell lennie a két nép barátságának elmélyítésében. Munkánkat nagymértékben elősegíti a két nép művészetének és szellemi kincsének kicserélése. A két nép megismerve és megszeretve egymást, rá lép arra az utra, amely a demokrácia kiépítéséhez vezet. Küldöm a román nép üzenetét a dolgozó magyar népnek, erős hittel, a közös munkához, közös sikerhez.

Románia népművészete a magyar sajtóban

A budapesti lapok kiemelkedő helyen foglalkoznak a román kulturális keretében Budapesten rendezett román népművészeti kiállításal. Az Iparművészeti Múzeumban rendezett kiállítás anyaga felőleli Moldva, Havasalföld, az Oltvídek s az erdélyi románság, valamint a Bánság és Maramaros népművészetének anyagát. A magyar sajtó elismeréssel foglalkozik a román népművészetrel és rá mutat arra, hogy az kifejezésre juttatja egy nép mély történelmi kulturáját és a népek igazi szellemét, ami nem elválaszt, hanem összehoz. Kiemelik továbbá azt a figyelemreméltó körülményt, hogy a kiállítás nemcsak a román népművészetet mutatja be, hanem a nemzetiségeket is, ami ekes bizonyossága annak, hogy Románia népei baráti együttműködésben élnek.

A magyar főváros sajtója annak a reményének ad kifejezést, hogy ez a kiállítás is a két nép barátságának megalapozását fogja szolgálni.

Az irányított gazdálkodás

a május elsejei harci napon jelszóva emelkedett és minden okunk megvan ahhoz, hogy hinni merjük: rövidesen élő valósággá mélyül.

Az ország ipar- és kereskedelmiügyi minisztere, *Gheorghiu-Dej*, akinek működésétől oly sokat vár az egész demokratikus társadalom, éppen május elsejei vezércikkében mutatott rá arra, hogy veszedelmes illuzióban ringatnánk magunkat, ha azt hinnénk: irányított gazdálkodás nélkül rendet lehet teremteni a gazdasági életben a jelenlegi körülmények között.

Nyilvánvalóvá vált ugyanis, hogy a demokrácia gazdasági törekvéseinek, az ország újjáépítésének, a termelés fokozásának, a piac áruval történő bőséges ellátásának és ezen keresztül a széles népi tömegek boldogulásának csak egy biztosítéka lehet: ha az ipari termelést államilag irányítják, munkáját tervszerűsítik, a termelt áru elosztását pedig ellenőrzik.

A tervgazdálkodás utján tehát a demokrácia urrál lesz a gazdasági élet fölött — bennünket éppen ez érint életbevágó közelségből — és így gazdasági egyenjoguságunk egy lépéssel arrébb juthat a teljes megvalósulás utján, vagyis — mondjuk ki — eléri politikai egyenjoguságunk jelenlegi színvonalát.

Természetesen gazdasági egyenjoguságunk alapja, előfeltétele a magunk munkája. A mi jólétünket magunknak kell felépítenünk, a munkához azonban szükség van arra, hogy szabadságunk mellett biztosítva legyen számunkra a termelés minden gazdasági természetű tényezője is. Ezt pedig csak a demokratikus erőktől irányított és valóban a demokráciát, az ország újjáépítését szolgáló irányított gazdálkodás biztosíthatja.

Mert azt, hogy szövetkezeteink — bár a jelenlegi képtelen állapot hihetetlen rövidesen megszűnik — áruellátása, hitelszövetkezeteink visszaszámitolási kerete véglegesen biztosítóják s hogy a tönk szélén vergődő bankjaink talpra álljanak, nem is tudjuk másként elképzelni csak úgy, ha az ország újjáépítését valóban szolgáló tervgazdálkodásba kapcsolódhatnak be.

Gyerekes álomnak tűnik a Székelyföld beláthatatlan kincseinek az ország és a magunk hasznára való kiaknázása is addig, amíg nem a demokrácia országépítő akarata szab rendet a fölkeelhelyezkedés és a termelés menete körül. Elképzelhetetlennek látszik ugyanis, hogy ebben az alapjában véve tökeszegény országban előre láthatóan hosszulejáratu befektetésben helyezkedjék el magántulokosok, amikor rövidebb lejáratu ütleletek pillanatnyilag busz hasznát biztosítanak számúra.

E mindnyájunkat érintő általános, országos és nemzetiségi vonatkozású követelmények mellett nyilvánvaló az is, hogy földműves népiünk számára igazságos áron ipari termékeket, kisiparosaink számára első kézből nyersanyagot, kereskedőink számára becsületeseen számlázott árut csakis úgy biztosíthatunk, ha az ipari termelést államilag irányítják és ellenőrzik. A szellemi és kétféle dolgozó nagy tömegének pedig egyenesen életkérdés az, hogy a termelés az üzérkedőktől véglegesen megszabaduljon.

A magunk, az ország s a demokrácia érdekében minden erőnkkel támogatjuk azt a küzdelmet, amely a tervgazdálkodás bevezetése előgárduló akadályok leküzdése érdekében folyik és bizonyos, hogy ezt a küzdelmet siker fogja koronázni.

Párisban tegnap újabb minisztertanács tárgyal a belpolitikai válság megoldásáról

A kommunista képviselők vasárnap a Ramadier-kormány ellen szavaztak

PÁRIS. — A francia nemzetgyűlés válság-délelőtti ülésén 360 szavazattal 186 ellenében bizalmat szavazott a Ramadier-kormánynak. Hatvan képviselő nem szavazott. A kormány ellen szavaztak a kommunista képviselők, a többi párthoz viszonyítva, a több mandátummal rendelkezők, a kormány Ramadier elnöklésével nap este minisztertanácsra ült össze, amelyen résztvettek valamennyi miniszterei. Az angol rádió szerint kommunista miniszterek benyújtották a minisztertanács végén megkezdő közleményt adták ki:

A miniszterelnök a kommunistapárti ülések által a nemzetgyűlés válság-délelőtti ülésén leadott szavazati megállapította, hogy azok szakítottak a miniszteri szolidaritás elvét megköszöntve a kommunista ülések eddigi támogatását. A minisztertanács azonnal jellelteket nevezett meg a megválasztott miniszteri székek betöltésére, a kérvénnyel fordult a köztársasági elnökhöz, hogy ideiglenesen meg a jellelteket a társak vezetésére.

zetőségének az a nemrég határozata, amely szerint a szocialisták nem vesznek részt olyan kormánykoalícióban, amelyből a kommunisták kimaradnak. Erre vonatkozólag egyelőre nincs hivatalos nyilatkozat.

TÖBB MINT 1600 RÉSZTVEVŐJE VOLT A KREMLBEN A SZÖVETI FOGADÁSNAK

MOSZKVA. — A TASS-ügynökség közli, hogy a szovjet kormány május 3-án a Kremlben nagyszabású fogadást adott a május 1-i moszkvai katonai díszfelvonulásban résztvettek tiszteletére. A fogadónak több mint 1600 résztvevője volt, köztük miniszterek, tábornokok, táborminiszterek, a szovjet hadsereg és tengerészet tisztségei, a Legfelső Szovjet képviselői, a szocialista munka hősei, a Szovjetunió hősei, a nemzetgazdaság, a tudomány, az irodalom és a művészetek képviselői.

Mikor este 3 órakor *Sztalin* vezérőrnagy, a Szovjetunió miniszterelnöke kíséretével megjelent a palota Georgevski-terében, a jelenlévők percekig tartó lelkes éljenzése fogadták. Ezután *Molotov* külügyminiszter szólásra emelkedett s ezeket mondta: — A kormány a május 1-i felvonuláson résztvettek tiszteletére rendezte ezt a fogadást. A szovjet hadsereg, a katonák és a tisztek s ugyanakkor az országunk munkásai tiszteletére, akik növekedő erők nagyszerű megnyilatkozásával ünnepelték meg május első napját,

Lenin és Sztalin zászlaja alatt, erőnkbe és jövőnkbe vetett teljes bizalommal előre haladunk, ellenségeink dűbe és mesterkedései ellenére. Poharamat a május 1-i felvonulás és tüntetés résztvevőinek, nagy hazánk és nagy vezetőinknek, Sztalin elvtársnak a tiszteletére ürítem.

A jelenlévők felállva, hosszasan ünnepelték *Sztalin* vezérőrnagyot. *Molotov* később újabb pohárköszöntőt mondott. Tölmácolta a kormányt és a kommunista párt központi bizottságának a köszönetét a tüntetők iránt, akik kifejezve a szovjet nép ama elhatározását, hogy határozottan halad választott utján, lelkesedéssel és harcossal résztvettek tele. Beszédét így folytatta:

— Sok jógg ebben az ében munkánktól, erőfeszítéseinktől. A nagy októberi forradalom évfordulóján valamennyien fontos kötelességeket vállaltunk államunk és pártunk iránt. megfogadtuk, hogy minden lehető megtesszük az öt éves terv második évi munkatervének időelőtti megvalósítása érdekében. Poharamat a közös útkerékre emelem és arra, hogy országunkban a munka minden embere teljesítő vállalt kötelességeit s a néptől, a kormánytól, a párttól és Sztalintól kapott feladatát.

A nagy lelkesedéssel fogadott szavak után a szovjet főváros legjobb művészeinek hangversenye következett. Utána *Molotov* ismét szólásra emelkedett. *Sztalin* vezérőrnagyra mondott pohárköszöntőt, amelyet a jelenlévők szívből nem akará viharos éljenzése követett. Moszkvai jelentés szerint a Szovjet-

unió kormánya husz évre szóló újabb húszmilliárd rubeles kölcsönt bocsátott ki a Szovjetunió nemzetgazdaságának a helyreállítására és fejlesztésére.

AZ ANGOL ALSÓHÁZ A HADKÖTELEZETTSÉG VITÁJÁRA KÉSZÜL

LONDON. — A brit alsóház ezen a héten háromnapos vitát tart a hadkötelezettségi törvényjavaslatról, illetve a kormányt a katonai szolgálati idő esőkkéntetésére vonatkozó módosító javaslatáról. A konzervatív ellenzék még nem döntött állásfoglalásáról, minthogy előbb ismerni akarja a kormány újabb indokait. Majd nem biztosra veszik azonban, hogy ellene szavaz a törvényjavaslatnak.

Egy jelentés szerint a lordok házában Anglia volt élmezősi minisztere vitát indít Anglia válságos élmezősi és ipari helyzetéről.

Új 500.000 lejes bankjegyeket bocsátanak ki

BUKAREST. — Jövő hét folyamán forgalombahozzák az új 500 ezer lejes bankjegyeket. Az új bankjegyek kibocsátása azért vált szükségessé, hogy megszüntessék a piacon érezhető bankjegyhányatlanságot.

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai utca 7.
Tárbeszélő: 258.
Szerkesztőbizottság:
BENEDEK MARCELL, KACSÓ SANDOR, KÓS KÁROLY
Felelős szerkesztő: **BALOGH EDGÁR**

Felhívás a helyi és vidéki előfizetőinkhez!

A rendkívül súlyos pénzügyi helyzetre való tekintettel ismét felkérjük mind a helyi, mind a vidéki előfizetőinket, hogy az előfizetési díjat **ELŐRE TÍZESSEK KI.** A helyi előfizetők közvetlenül kiadóhivatalunkba, a vidékiek pedig csekkalapon, annál is inkább, mert csak a tényleges előfizetés esetén részesülnek kedvezményben, vagyis havonta 120.000 lej helyett 100.000 lejért küldjük lapunkat.

A „VILÁGOSSÁG“ KIADÓHIVATALA

RÁDÍÓ TANFOLYAMOT szervezett a Magyar Népi Szövetség sajtóművelő irodája. A tanfolyamon 28 ifjú vesz részt. Tervezték egy szabászati és egy fototechnikai tanfolyam megrendezését is.

100.000 KILOGRAM kötöző zsinort hoz be az országba Szíriából az egyik bukaresti cég a nemzetgazdasági minisztérium engedélyével. A zsinort az INCOOP fogja szétosztani.

A **MOSÓ- ÉS MOSDÓSZAPPAN** új száma a hivatalos lap legutóbbi száma. A 60 százalékos zsírtartalommal rendelkező olajpogácsából készült szappan kilója 255.000 lej, a 45 százalékos zsírtartalmú mosdószappan — ugyancsak olajpogácsából készült — kilója 214.000 lej, a mosdószappan ára 79 százalékos zsírtartalommal, olajpogácsából préselve, festve és illatosítva 524.000 lej kilónként. Az árak gyártelepen értendők, a mosószappannál falidába, a mosdószappannál falidába és tucatonként papírpogácsba csomagolva. A számlabélyegilletékek az árban nincsenek beszámítva.

AZ **ARLUS ÉRTESEITŐSÉG** OROSZ TANFOLYAMÁNAK HALLGATÓIT, hogy az előadások úgy a kezdők, mint a haladók részére május 2-án, a rendes helyen és időben megkezdődtek. A tanfolyam második része díjtalan.

INGYENES ORVOSI RENDELŐT létesít az antifasiszta nők nagyváradi szervezete az anya- és csecsemővédelem érdekében. Az Antifasiszta Nők Szövetsége az ingyenes gyógykezelésen kívül a rászoruló terhes anyáknak és a csecsemőknek havonta 10 deka cukrot oszt szét.

FEKETE LISTA. A kolozsvári törvényszék, mint uzsorabíróság Braun György és Izsák Béla kolozsvári lakosokat szabotázsért és árúzerkedésért egyenként 8 hónapi fogházra és az áru elkobzására, Nagy László kolozsvári, Váró-utca 20 szám alatti lakost 3 hónapi fogházra, Mocan Ioan Szentmihályi községi lakost 6 hónapi fogházra, Balázs Simon Berind községi lakost 500.000 lej pénzbüntetésre, Schück Gizella kolozsvári, Augustus 23-utca 4 szám alatti lakost szintén 500.000 lej pénzbüntetésre ítélte.

A **KOLOZSVÁRI ÁLLAMI MUNKAKÖZVETÍTŐ HIVATAL** felhívja azokat a vállalatokat és magánszervezeteket, amelyek és akik munkakönyvet elnyerésére a nyilatkozatokat az Állami Munkaközvetítő Hivatalhoz beadták, hogy azonnal jelentkezzenek munkakönyvük kiváltására. Ellenkező esetben a munkakönyveket megsemmisítik, a munkaadókat pedig a 420—1943. számú törvény rendelkezései szerint megbüntetik.

A szovjet sajtó napja

A Szovjetunióban 1947 május 5-e a szovjet sajtó napja, 35 éve annak, hogy az első sajtótérkép, a „Pravda”, a Kommunista Párt Központi Bizottságának hivatalos lapja megjelent. Abban a hatalmas harcban, amelyet a demokrácia győzelméért a „Pravda” és a szovjet sajtó vívott, halomra döntötte a cárizmust, megteremtette a demokráciát és ma 35 év munkája áll a háta mögött. A szovjet sajtó történetét és azt a harcot, amelyet folytatott ebben a történelmi korszakban, megírni egyet jelentene a Szovjetunió történetének megírásával. A szovjet újságírók harca egyenlő az egész haladó emberiségnek a rabszolgaság, a kihasználás, a nyomorúság elleni harcával. És kemény küzdelmet jelent az imperialista háború és a fasizmus ellen is.

A szovjet sajtónak szerepe különösképpen a második világháború előtt és alatt vált nyilvánvalóvá. Bebizonyosodott, hogy milyen hatalmas szerepet játszhat a sajtó a népi tömegek lelkében. Tudjuk, hogy mit jelentettek azok a jelszavak, amelyekkel a Szovjetunió sajtója meghirdetett a legkegyetlenebb háború, a fasizmus elleni küzdelmet idején.

A szovjet sajtónak a szerepe azonban nemcsak a háború nehéz perceiben volt történelmet alkotó, hanem ezt ma is megalkuvás nélkül az újjáépítés érdekében folytatja. Megelvének hasábjain az újjáépítést üzemek, gyárak kéményeinek felszálló füstje, a romokból felépült vállalatok gigantikus nagysága és munkája, új csatornák építése százezer és százezer traktor, amelyek az ország életét biztosító kenyér érdekében harcolnak. Valamennyi szovjet újság figyelme ma az új szatlini ötéves terv megvalósítása felé fordul. Tízmillió tömegek előtt tárják fel naponta a nagy munka eddig elért eredményeit. A sajtó az, amely a gigantikus ország figyelmét a legfontosabb gazdasági és politikai feladatokra irányítja. Hasábjain széles teret engednek a feltalálók, valamint az élen járó üzemek és közös gazdaságok által elért eredmények és tapasztalatok népszerűsítésének. Az újság utján a különböző munkahelyeken szerzett tapasztalatok az egész dolgozó nép közkincsévé válnak.

A szovjet újságok szerkesztősége napoktól több ezer levelet kap munkásoktól, parasztoktól, haladó értelmiségiektől. Ezeket keresztül elevenednek meg az ország különböző részeinek kérdései, nehézségei és eredményei. A szovjet újságok ezenkívül csaknem minden számban foglalkoznak a tudomány, a technika, a művészet, a sport, a munka és munkás kérdéseivel.

Ha megvizsgáljuk a világsajtó helyzetét, akkor láthatjuk azt a hatalmas különbséget, amely a szovjet sajtó és a különböző sajtómágnásokhoz tartozó sajtótérkép között fennáll. Az Egyesült Államokban a sajtó teljesen egykezesben van. Kezében tartja néhány ember. A sajtószabadság a kapitalista világban nem más, mint üzlet, amely a közvéleményt befolyásolva, hatalmas fegyver egyesek kezében és érdekében. Egy érdekes példa a sok közül. Egy neves amerikai közíró, Ralph Ingersoll, ezektől a sajtómágnásoktól független újság létesítését kísérlete meg. „Amerika megérdemel legalább egy független újságot” — mondotta. De pár évre rá kénytelen volt vállalkozását abbahagyni és újságját átadni kapitalista vállalkozóknak.

Amíg máshol legközelebb helyen a sajtót csupán szűk körök ellenőrzik, addig a Szovjetunióban maga a nép. Ez az értelmezése a sajtószabadságnak is.

A szovjet újságírók visszautasítanak minden olyat, ami ezt a sajtószabadságot befolyásolná. Zaslavszki szovjet újságíró szerint a szovjet újságírók szabadságának egyetlen korlátja: a haza és az emberiség szolgálata.

A demokratikus országok népei szeretettel és bizalommal viseltetnek a Szovjetunió sajtójára. Ezek a népek a békeért és a demokráciáért folyó küzdelem következtében elvi harcossá látják a szovjet sajtóban. Harcában következetesen lerántja a leplet a békepolitika ellenségeiről, a szabadságszerető országok népeit a nemzetközi reakció és az új világháború uszító elemek elleni küzdelemre tüzezi. Tárnyilagosan és becsületesen világítja meg a nemzetközi eseményeket, nem takargatja az igazságot az olvasók százai és milliái előtt, mint ahogyan ezt más nagyhatalmak sajtójának jelentős része teszi.

A szovjet sajtó napján meleg szeretettel üdvözli a harcos multra visszatekintő szovjet sajtót a demokratikus világ minden népe, újságja és újságírója. (h. a.)

„SZENTGYÖRGYI ISTVÁN“ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedden este fél 8 órakor Stefanidesz III fellépésével: *Aki mer, az nyer.* Beutató bérlet.

KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:
CAPITOLE *Paciencia.*
CORSO *Alaszka banditák.*
RIO *A szerelem és halál játéka.*
ROYAL *Seul dans la Nuit.* (Egyedül az éjszakában).
ROYAL-TEREM *Az arany rabjai.*
SELECT *Vantrín.*
URANIA *A szerelem dala.* Magyar film. Főszerepben: *Vivi Grai.*

Nagyvárad: Megszűnt a kenyérhiány

Mint az országban mindenütt, a reakció ügynökei itt is megkísérelték, hogy gazdasági nehézségeket okozzanak és mesterkedésük következtében az a hír terjedt el, hogy a város kenyérellátása minden bizonnyal csen. A vármegyei gazdasági hivatal vezetőinek azonban sikerült a megye és város lakossága részére a napi kenyéradagot biztosítani. Ezzel megakadályozták, hogy a hiszékeny emberek — az éhségtől való félelmükben — felvásároljanak magas áron mindent a lisztmennyiséget.

Szalmárnémeli: A sorozatos valuta-razziák eltüntetik a feketetőzsdát

A gazdasági rendőrség sorozatos eladónál sem találtak formát. Ugyancsak eltűntek az úgynevezett nagyvalutázók is, akik már az utcán is árusították a legkülönfélébb valutákat. Ezek a nagybankok folyosóira tették át székhelyüket, azonban a rendőrség rajtaütései miatt onnan is menekülniük kellett.

Nagyenyed: A Bethlen-kollégium falumunkája

A Bethlen-kollégium tanítóképző intézetének ifjúsága hetek óta készült Tamási Aron „Vitéz lélek” című darabjának előadására. Az ifjúság ezzel a darabbal készül a környező falvak meg látogatására és a néppel való találkozássra. Április 27-én meg is történt az első találkozás. Az ifjúság reggel tanárainak vezetésével felkerekedett a közeli Lőrincrébe és ott mutatta be először Tamási Aron darabját. Az egésznapos együttélés meleg beszélgetésekre, a természetgyógyítással való találkozásra adott alkalmat, de az egész nap fénypontját képezte a délutáni előadás képzete. Az iskolában nem lehetett a színpadot felállítani, erre aztán egy nyitott színt és a mellette lévő istállót alakították át színpaddá. A Lőrincréi magyarság megértette a vállalkozás szépségét, szorongóan várt a függöny széthuzását és ábitattal vagy józsi derivel hallgatta a diákok nézések beszédét. Balla Péter alakja megtalálta az utat a nép lelkéhez, a himnusz és alázattal új életet építő székel a mai idők kereső emberéhez szőtt. A Lőrincréi magyarság meleg vendégszeretettel fogadta a kiszálló diákságot és ez a szép siker a munka továbbfolytatására serkenti az ifjúságot. Itt említhetjük meg, hogy a Bethlen főgimnázium ifjúsága Kovács Aladár: „Téli zsolttár” című darabját adta elő nagy sikerrel nemrégiben és az Apáczai Csere János tragikus hősielmét megjelenítő komoly darab előadására még többfelől kapott meghívást. Legközelebb pedig Bece és Lapád községekben készül másoros délutáni rendezés.

Igy szövődnek a szálak egyre szorosabbra a Bethlen-kollégiumi ifjúság és környező falvak népe között. És míg egyfelől az ifjúság hivatástudata erősödik és tisztul, másfelől az Enyed környéki nép mindinkább kezdi megérteni, hogy a Bethlen-kollégium nem hogy elszakítja tőle fiait, hanem visszaküldi őket a néphez vezetőknél.

Olténia: A földművesek és munkásság Olténia: sikere a termelésben

Olténában a földművesek és téli nagy hideg következtében munkások minden erőt mozgósítottak, hogy ne maradjon bevetetlenül egy talpalatnyi termőföld sem. munkásság is bekapcsolódott: Április végéig 663.300 hektárt, a traktor és több mint háromezer egyéb gazdasági eszközt javítottak be. A beérkező jelentések szerint a meg a falvak számára.

Kolozsvár: Az EMKE népfőiskolai központi bizottságának tevékenységét

Vörös Hadsereg-utja 1. szám alatti helyiségében az EMKE most szervezi újja központi irodáját. Az évek óta szünetelő EMKE-munka megindulását, mint ismeretes, a Magyar Népi Szövetség országos népfőiskolai értekezlete kezdeményezte, felkérve az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesületet, hogy vállalja el a kor demokratikus igényeinek megfelelő népfőiskolák központi szervezését.

Az EMKE népfőiskolai bizottsága szombaton délután Balogh Edgár elnöklétével ülést tartott s elhatározta, hogy rövidesen felvállalja a központi tanfolyam anyagát. A füzetek az EMKE nyári népfőiskolai táborozásaira jelennek meg.

A népfőiskolai előadóképző tanfolyam számos hallgatója a veti szünetidő alatt szervező és adatgyűjtő munkát végzett az egyes megyékben. Az EMKE népfőiskolai központja felhívja ezeket a hallgatókat, hogy május 8-án, csütörtökön és május 9-én, pénteken délután 8—12 óra között jelenjenek meg az EMKE irodájában és adják be adataikat.

A jövő héten kerül sor az egyes megyei népfőiskolai diákok portok megszervezésére. A megyei értekezletek május 12-én, hétfőn kezdődnek és május 16-án, pénteken végződnek. Ezen idő alatt 8 órai kezdettel három megyei csoport tart naponta külön ülést az EMKE központjában. Az értekezletek sorrendjéről a sajtó időnként tájékoztatja az érdekelteket.

A Magyar Népi Szövetség helyi szervezeteinek gyűlésnaptára

Május 7-én, szerdán: I. kerületi nagygyűlés a Farkas-utca 7 szám alatt fél 7 órai kezdettel. A nagygyűlésen a „Világosság” szerkesztői tartanak politikai, kulturális előadásokat; A IV/2. kerület nagygyűlése tart reformátusi egyházkörzésben 7 órai kezdettel; A IV/1. kerület a Deportház utca iskolában szintén kerületi nagygyűlést tart fél 8 órai kezdettel; A MNSz helyi szervezeteinek VI. kerület a Mono-tori-utai református elemi iskola üzemében kerületi nagygyűlést tart 7 órai kezdettel; Május 8-án, csütörtökön: A III/2. kerület nagygyűlést rendez a Papp-utcai elemi népi iskolában 7 órai kezdettel; Előadás tartanak: Kiss István és Kovács Margit dr. orvos; A IV/2. kerület nagygyűlése tart reformátusi egyházkörzésben 7 órai kezdettel; A IV/1. kerület a Deportház utca iskolában szintén kerületi nagygyűlést tart fél 8 órai kezdettel; Május 9-én, pénteken: A MNSz helyi szervezeteinek nagygyűlése Farkas-utca 7 szám alatt pontosan fél 7 órai kezdettel.

M Ű V É S Z E T

Az erdélyi magyar szellemi életéről nyilatkoztak Budapestén Gaál Gábor, Nagy István, Kós Károly és Csöggör Lajos

A budapesti lapok élénken foglalkoznak a román—magyar kultúrhatár művészi és irodalmi megnyilatkozásaival. Művészeti rovatukban sorozatos beszámolókat kapunk a román zene, képzőművészet és irodalom közvetlen megismeréséből szerzett benyomásaikról. Egyöntetűen megállapítják, hogy a román művészi termékekben elsősorban a szép iránti mély, szomjúság ragad meg s az a nagyjelentőségű nemzetközi hatás, ahogy az egymásrautalt népek egymás ízlésére hatnak s egymás szellemüket kölcsönösen gazdagítják.

A budapesti „Szabad Nép” a művészeti ismertetések során megemlékezett hasábjain Gaál Gábort, Nagy Istvánt, Kós Károlyt és Csöggör Lajost, a román eszélytől Budapestre utazott romániai magyar szellem képviselőit.

Gaál Gábortól, a Romániai Magyar Irórszövetség elnökétől, a romániai magyar írók, költők s az irodalom sorsa felől érdeklődtük. — A romániai magyar írók állandó törekvése — mondja Gaál Gábor sajtónyilatkozatában —, hogy minél hatásosabban és a gyakorlatban szolgálják a román és magyar nép közti megértés ügyét. Meggyőződésük, hogy ezzel a demokráciát, a szabadságot, tehát az irodalmat szolgálják.

A továbbiakban részletesen ismertette Gaál Gábor a román és magyar írók eddigi közös munkáját, együttes irodalmi szerepléseiket. Rámutatott arra, hogy a két nép közli jóviszony ápolásánál nem kevésbé fontos, hogy a romániai magyar írók állandó szoros kapcsolatban álljanak a tömegekkel. Rendszeresen kijárnak a falvakba s gyárakba. Beszámolt arról, hogy az erdélyi magyar irodalmat nem a tömegektől való elzárkózás, hanem a tömegek közkincsévé válása vezeti. Tanúság erre a megszervezett gyári és népkönyvtárak, a számlalan szabalelőadás és a hatalmas népfőiskolai hálózat.

Nagy István a Szakszervezeti Tanács által létesített Dolgozók Színházáról nyilatkozott a „Szabad Nép” munkatársának.

— Szinte második állami magyar színháznak tekinthető — mondotta —, mivel az egyéb munkások függetlenített, válogatott munkásszínházakat az állam fizeti. Ennek az újszerű intézménynek, mely Csehov egyfelvonásosait és Karel Capek „Fehér kőr” című darabját hozta színre, saját színháza nincs is. Viszont köteles évente 300 előadást tartani gyárakban, falvakban, vidéki városokban, mint egy példázva a munkás színházak lehetőségeit.

Kós Károly, „a nagybajuszu erdélyi ezermester”, az erdélyi magyar építész helyzetét vázolta.

— Soha emnyit a magyar nép még nem épített, mint most, Páris elsősorban magánházak építésének, de meglepően sok templom és kulturális is tető alá került. Nagy örömet, hogy a nép nem cselekszik ma már pusztán a maga feje szerint. Tanácsokért, terveikért fordul a Magyar Népi Szövetséghez, amely nagyobbbrést a falvak paraszti elemének munkáján épült fel és ezt a választások mutatták meg a legfényesebben.

Csöggör Lajos professzor, a kolozsvári Bolyai Egyetem rektora a demokráciának az egyetemi oktatás és általában a tudományos élet terén hozott változásairól számolt be.

— Hasonlítsuk össze a tényeket. A háború előtti Romániában nem volt magyar egyetem, ma van. 1946-ban 2288 hallgatója volt, 47-ben 2755. Egy év alatt mintegy félszerrel több magyar diák kerülhetett főiskolára a román demokráciában. A kormány körülösvén a természettudományi kutatások előmozdítására törekszik. Öccs volt miniszter 10 milliórd lejt jutaltott olyan kísérletekre, amelynek gyakorlati hasznát láthatja az ország újjáépítése.

Szilágy megye magyarsága egységesen tömörül a Magyar Népi Szövetségben

Eredményes munkát végeztek a Zilahon, Nagykárolyban, Szilágysomlyón, Szilágycseken, Szilágynagyfaluban és Zsibón megtartott járási értekezletek

NAGYKAROLY. — A Magyar Népi Szövetség szilágymegyei szervezete az elmúlt héten sokoldalú és eredményes tevékenységet fejtett ki. A helyi szervezetek elnökei és titkárai négy járási székhelyen: Zilahon, Nagykárolyban, Szilágysomlyón és Szilágycseken tartottak értekezleteket több mint 100 helyi szervezet kikiáltóinak részvételével. A megyei elnökségen és a helyi kiküldötteken kívül az EMGE megyei kirendeltségének tagjai és a megyei tanfelügyelő is részt vett a tanácskozáson, amelyeken a politikai és közigazgatási kérdéseken kívül a mezőgazdasági munkahajráttal kapcsolatos tennivalókat beszélték meg. A földműveskikiáltók jelentéséből megállapítható volt, hogy a vetési munkálataikat százszázalékosan elvégzik és

befejezik. Talpalatnyi föld sem maradt bevetetlenül! Az értekezleteken részletesen feldolgozták a megyei elnökök március 25-én megtartott tanácskozásán megállapított központi tennivalókat és határozatot fogadtak el ezek gyakorlati megvalósítására. A járási értekezleteken kívül Szilágynagyfaluban népgyűlés volt, amelyen a falu egész lakossága részt vett. A népgyűlés nagy lelkesedéssel fogadta a megye, valamint a központ kiküldötteit és fogadalmat tett, hogy az eddiginél is szorosabban tömörül a romániai magyarság egyetlen anyaszervezete: a Magyar Népi Szövetség zászlaja alá. Járási értekezlet volt még Zsibón is, ahol szintén lelkes tömeg vett részt a helyi vonatkozású

tennivalók feldolgozásában. Az országos központ képviselőjének jelentéséből megállapítható, hogy Szilágy megye egész magyarsága egységesen tömörül a MNSZ mellett és kéz a kézben dolgozik a kijelölt tennivalók megvalósításáért, egyidejűleg mindent elkövetve a román néppel való barátság megszilárdítása és elmélyítése érdekében. A megye magyarsága igyekszik az eddiginél is szorosabban tenni a demokrata pártok tömegeivel való kapcsolatot, hogy hathatósan támogathassa a DPB munkatervének megvalósítását. A MNSZ szilágymegyei vezetősége munkabíró, tevékeny személyek bevonásával erősíti keretét, hogy a megyében élő közel 150.000 magyart — szervezetein keresztül — minél eredményesebben vezethesse és képviselhesse.

A bombázott városok részére építési anyagot kért a parlamentben Jakab János brassói képviselő

BUKAREST. — (Parlamenti tudósítónk telefonjelentése.) A képviselőház péntekre kitűzött interpellációs napját, tekintettel arra, hogy nem minden miniszter jelenhetett meg, elnapolták. A délután fél 6 órakor kezdődő ülésen egy órászt csak kérdések és közlések hangzottak el. A Magyar Népi Szövetség képviselői közül Jakab János brassói megyei képviselő a brassói és álta-

lában a bombázott városok bombakárosultjai érdekében szólalt fel. Rámutatott arra, hogy a kibombázottak nagyrésze külvárosi munkások, kiskereskedők és nyugdíjasok ezek állami támogatás hiányában csak igen kismértékben tudnak építkezni. Az újjáépítés meggyorsítása érdekében kérte: 1. A bombakárosultak szövetkezeteit hivatalos áron kiutalt építési anyagokkal

lássák el; 2. a károsultak kártalanítására megfelelő törvény hozását és a felépített ingatlanoknak adókedvezményben való részesítését; 3. az eddig nyújtott kölcsönök kifizetése határidejének meghosszabbítását és a kamatok csökkentését. A parlament legközelebbi ülésére ma, kedden délután 4 órakor kerül sor.

A gettóbahurcolás harmadik évfordulóján rendezett gyászünnepségeken együttérzését fejezte ki a zsidósággal a román és magyar lakosság

KOLOZSVÁR. — Vasárnap délelőtt 11 órakor a gettóba hurcolások három éves évfordulóján a kolozsvári zsidóság gyászünnepélyt tartott az Eötvös-utcai iskola udvarán. A gyászünnepséget a Zsidó Népközlöny szerkesztője Fischer Ernő nyitotta meg. Felidézte a szegyeteljes nap emlékeit, majd az antiszemitizmusról beszélt: — A zsidóság útját csakis a demokrata erőkkel együttműködve járhatja — mondta. — A demokrata erőkkel karöltve kell küzdeni a gazdasági helyzet javításáért. A gazdasági nehézségek talajt képeznek a reakció számára, így újra elhíthessék az antiszemitizmus magját. A zsidóság azon kell munkálkodjon, hogy legyűrje ezt az átmeneti időt, mert ezzel hozzájárul az antiszemitizmus biztos kiirtásához. Fischer Ernő megnyitóbeszéde után Kocsis Sándor, a Deportáltak Szövetségének ügyvezető elnöke szólalt fel: — Nem az a célom — mondotta — a zsidóság ellen harcolni, hanem az, hogy megvédjem a zsidókat a zsidóság ellen. Nem az a célom, hogy megvédjem a zsidókat a zsidóság ellen, hanem az, hogy megvédjem a zsidókat a zsidóság ellen. Nem az a célom, hogy megvédjem a zsidókat a zsidóság ellen, hanem az, hogy megvédjem a zsidókat a zsidóság ellen.

nyolcszázban a nép szabadságharcosai küzdenek a fasiszmus ellen, Görögországban fegyverroportól visszhangzanak a völgyek: szabadságharcosok küzdenek az elnyomatás ellen. Palesztinában a zsidó nép fiai harcolnak fegyverrel kezükben az angol-amerikai imperialista klikkek által támogatott reakciók ellen. A zsidóságnak egy feladata van: összefogni, megfogni a demokrata munkásság feléje nyújtott kezét azt a kezét, amely örökké a zsarnoksággal birkózik. **A munkáspártok szónokai az antiszemitizmus és a reakció ellen** A Szociáldemokrata Párt nevében Zoltán Ferenc beszélt, felelőssé tette a fasiszmust a 3 évvel ezelőtt bekövetkezett eseményekért és felhívta a zsidóságot, hogy cselekvően vegyen részt a demokrácia harcában. A Kommunista Párt nevében Veress Pál beszélt: — A Kommunista Párt mélyszélesen átérzi a zsidóság fájdalmát. A fasiszmus szelleme — mondotta a továbbiakban — még mindig él. Nem nyugodott bele legyőzésébe, ezt mutatják az események. Ujabb háborúra uszítanak a fasiszmus ügynökei, az öntudatlan rétegekben igyekeznek újra elszórtani a hamis irányú fajelméletet. — Fiatal demokráciánk még nem élte át ilyen nehéz napokat, mint most. A reakció igyekszik kihasználni a gazdasági helyzet nehézségeit, de összefogással, közös erővel, megsemmisítő csapást mérhetünk rájuk. A gyászünnepély utolsó szónoka **Léb Béla**, az ortodox hitközség alelnöke volt.

a szilágysomlyói magyarság becsületének megrontója és a zsidóság üldözője — mondotta. **Marosvásárhelyen Molter Károly a MNSZ együttérzését tolmácsolta** Marosvásárhely zsidósága a város magyar és román lakosságával együtt vasárnap zsufolásig megtöltötte a kulturpalota dísztermét. Az emlékünnepélyen megjelentek a megye, a város és a katonaság képviselői, valamint a magyar és román munkásság és értelmiségiek számos tagja. Az első szónok Jaross Béla apátplebános volt. Utalt arra, hogy a katolikuság elítélte azt a szörnyűséget, amelyet egyes elvetemült emberek a bódult eszmék nevében a zsidóság ellen elkövettek. Kérte a zsidóságot, felejtse el az átelt szörnyű napokat és nyujtsanak békejót és velük együttélő nemzetiségeknek. A református egyház nevében Csiki József lelkész mondott nagyhatású beszédet, majd Stanciu Edmond tábornok beszélt. **Moldovan Ioan** esperes a görögkatolikus, **Suteu Dorit** esperes a görögkeleti egyház nevében mondott beszédet, majd a Magyar Népi Szövetség szónoka, **Molter Károly** író és egyetemi tanár emlékedett szószára. Beszéde elején ismertette a közelmúlt gyászos eseményeit, ostromzó szavakkal illetve a hitleri fasiszmust, mely, mint mondotta: az erjét vesztett elfajult lelkeknek terméke volt. Kérte a zsidóságot, engedje meg azt, hogy a magyarság együttérezzen vele és együtt törölje le a szenvedés könnyeit. A zsidóság nevében dr. **Kertész Ando** ügyvéd beszélt. Az elhangzott beszédek után a mintegy 4-5000 főnyi egybegyűlt tömeg kivonult a város közepében lévő téglagyár épületébe, ahol annakidején a gettó volt felállítva. **Az egyházak hegyeletes megemlékezése** A kolozsvári templomokban mindenütt megemlékeztek a zsidóság gyásznapjáról. A Szent Mihály-templomban **Simonffy** lelkész, a Farkas utcai református templomban **Csutak Csaba**, a Malinoveckéri görögkeleti templomban **Colan** püspök, a Vörös Hadsereg-utjai református templomban **Valdey György** és az unitárius templomban dr. **Kovács Lajos** teológiai tanár tartottak szentbeszédet, kegyelettel emlékezve a zsidóság tragédiájáról.

A megyefőnök beszéde **Popescu Vasile** megyefőnök, a meglakóinak legteljesebb együttérzését fejezte ki: — Soha többé ne következzen be az, ami múltban ezzel a néppel megtörtént. A zsidóság fájdalmának enyhítéséért annyi tudok mondani, hogy a zsidóság nemcsak a zsidóságot, de a zsidó üldözőt, ami demokratikus. A haláltáborokban a zsidó deportáltak mellett a legkülönbözőbb népek szabadságharcos fiai is ott voltak és ott volt a sorsuk, mint a zsidóké. Ma is vannak olyanok — mondotta — akik a fajelmélet ferdéségeivel próbálnak megbontani a demokratikus államot. Vannak olyan államok, ahol a zsidóság sikerült a mesterkedése. Spa-

Cyászünnepség Szilágysomlyón Mint tudósítónk jelenti, Szilágysomlyón a város sokat szenvedett s a demokrácia segítségével felszabadult zsidósága együttműködési készségét fejezte ki Erdély együttélő román és magyar népe iránt. **Péter Henrik** dr., az ünnepély szónoka elismeréssel emlékezett meg Balogh Edgárról a kolozsvári deportáltak gyűlésén nemrég elhangzott és az antiszemitizmust megbélyegző felszólalásáról. A szónok a fasiszta bűnösök megbüntetését követelte és bejelentette, hogy a város megmaradt zsidóság távirattal kéri a kormánytól Krasznai Lászlónak, a szilágysomlyói gettó hőhőmérnökének azonnali elítélését. — Krasznai volt

45 tonna burgonya és 1000 kórházi ágy a Székelyföldnek

BUKAREST. — A CARS pénteken a három székely megye lakosságának megsegítésére 45.000 kiló burgonyát indított utnak s ugyanakkor még egy hónappal meghosszabbította az ir tejakiót a gyer-

mekek részére. A MNSZ közbenjárására az egészségügyi minisztérium a három székely megye megsegítésére újabb 1000 kórházi ágyat küldött a szegényesen felszerelt kórházaknak.

Az Országos Magyar Egészségügyi Tanács értekezleten tárgyalta meg az időszerű népegészségügyi teendőket

KOLOZSVÁR. — Az Országos Magyar Egészségügyi Tanács a MNSZ központi székházában vasárnap reggel 9 órakor összeült, hogy megtárgyalja a romániai magyarság időszerű orvosi és népegészségügyi kérdéseit. Az értekezletet dr. Fazakas János, az Egészségügyi Tanács vezetője nyitotta meg, mint elnök. Az Egészségügyi Tanács vasárnapi ülésén, amelynek részletes ismertetésére visszatérünk, Balogh Edgár is felszólalt, méltatva Tildy Zoltán magyar köztársasági elnök és Groza Péter miniszterelnök budapesti találkozásának a jelentőségét.

A nemzetgazdasági minisztérium által tervbevetett munkaterv megvalósításáért az INCOOP kérelemmel fordult a Román Nemzeti Bankhoz, hogy a földműveseknek felajánlotta 100 milliárd lej hitelkeretet emelje fel. A Román Nemzeti Bank a kérés alapján a hitelkeretet 500 milliárd lejre emelte fel.

A falvak mezőgazdasági felszerelésére 500 milliárd lej kölcsönt adott a Román Nemzeti Bank

BUKAREST. — A falvaknak mezőgazdasági gépekkel és felszerelésekkel való ellátásáért a Román Nemzeti Bank az INCOOP-on keresztül nemrég 100 milliárd lej hitelt nyújtott a földműveseknek. Ez a hitel azonban nem volt elégséges arra, hogy fedezze a földműves tömegek mezőgazdasági gépekkel és felszerelésekkel való ellátásának szükségleteit.

A román nép május 10-ének új értelmű megünneplésére készül. Ez a történelmi emléknap is, mint a mi március 15-énk, a múltban eredeti értelméből kiforgatva, a reakciós uszítások, a nemzeti türelmetlenség és a demokráciellenes hirtverés eszköze volt, s csak kevesen akadnak, akik őszintén értékeltek igazi jelentőségét. Amint azonban a magyar demokrácia is negyvenöt évvel ezelőtt a salaktól és újra ragyogóvá tette Petőfi és Tancsics nagy napjának emlékét, ugyanígy került sor május 10-e demokratikus újraértékelésére is. Az idei március 15-én a román demokrácia velünk együtt ünnepelt. Bukarestben a kormány tagjai személyesen vettek részt a Magyar Népi Szövetség 1848-as ünnepélyén, s az országban román írók, művészek, politikusok és katonák küldöttségek kapcsolódottak be a magyar ünnepi rendezvényekbe s a magyar iskolákban hivatalos szünetet rendeltek el, hogy a fiatalság szabadon áldozhasson a márciusi ifjak eszméinek. A román demokráciának a bátor megújulásait, amelyek közel egy évszázad elfogultságain való felülemelkedésé juttattak kifejezésre, kell most méltóképpen viszonzoznunk. Már sorokban, együttérzésünk kifejezésével kapcsolódunk be ezidőn mi magyarok is a közelgő május 10-e történelmi méltatásába.

Mire emlékezünk mi magyarok a románság közelgő nemzeti ünnepén?

A román nép május 10-ének új értelmű megünneplésére készül. Ez a történelmi emléknap is, mint a mi március 15-énk, a múltban eredeti értelméből kiforgatva, a reakciós uszítások, a nemzeti türelmetlenség és a demokráciellenes hirtverés eszköze volt, s csak kevesen akadnak, akik őszintén értékeltek igazi jelentőségét. Amint azonban a magyar demokrácia is negyvenöt évvel ezelőtt a salaktól és újra ragyogóvá tette Petőfi és Tancsics nagy napjának emlékét, ugyanígy került sor május 10-e demokratikus újraértékelésére is. Az idei március 15-én a román demokrácia velünk együtt ünnepelt. Bukarestben a kormány tagjai személyesen vettek részt a Magyar Népi Szövetség 1848-as ünnepélyén, s az országban román írók, művészek, politikusok és katonák küldöttségek kapcsolódottak be a magyar ünnepi rendezvényekbe s a magyar iskolákban hivatalos szünetet rendeltek el, hogy a fiatalság szabadon áldozhasson a márciusi ifjak eszméinek. A román demokráciának a bátor megújulásait, amelyek közel egy évszázad elfogultságain való felülemelkedésé juttattak kifejezésre, kell most méltóképpen viszonzoznunk. Már sorokban, együttérzésünk kifejezésével kapcsolódunk be ezidőn mi magyarok is a közelgő május 10-e történelmi méltatásába.

han élő magyar demokraták részéről is. — Elég arra rámutatnunk, hogy a Moldvát és Havaselyvet először egyesítő Cuza Sándor fejedelem rögön trónra lépett után, 1859-ben, Kossuth Lajoshoz küldte el Alexandrinit, a román nép nagy költőjét, s ezek a turini napok vetették meg az alapját a magyar emigráció és a fiatal Románia együttműködésének. Még abban az évben jött létre az első katonai és polgári szerződés Cuza fejedelem és Klapka tábornok, a komáromi hős között. A szerződés ezekkel a szavakkal zárult: „Kell, hogy a testvériség elve vezéreljen mindnyájunkat. Ez vezethet csak azon célhoz, mely felé törekednünk kell. S ez a cél: a három dunai államnak, Magyar-, Szerb- és Moldva-Oláhországnak konföderációja”. A román fejedelemségek egyesülése, melyre május 10-én a román nép oly büszkén emlékezik, veti fel először komoly politikai formáját a Duna-konföderáció eszméjét. A császári, cári és szultáni önkényuralmak nyomása alatt azonban a fiatal Romániának még sokáig kellett küzdenie függetlenségének megőrzéséért s így nem válhatott még az emigrációban született nagy tervek megvalósításának kiindulópontjává. Bent az országban ki kellett harcolni az első földreformtörvényt és meg kellett kezdeni a népnevelést. A harcok során a konzervatív és liberális pártok vetélkedése magát a fejedelmet is lemondatta, az ország élére meghívott Károly herceg azonban folytatta a függetlenségi politikát s 1877 május 10-én a román országgyűlés ki is kiáltotta az ország függetlenné válását a régi, gyűlölt török uralom alól. Az 1818-ban megkezdődött függetlenségi törekvést tetőzte be 1881 május 10-én Károly herceg megkoronázása az önálló Románia királyává. Így keletkezett az első önálló nemzeti állam a Dunavölgyben, míg mi magyarok, földbírtokos mánásaink kiegyező politikájának következtében az osztrák garmaszkodás áldozatai maradtunk 1918-ig. A múlt század nagy eszméi, a demokrácia, a szociális reformok, a nemzeti függetlenség, s az egymással együttélő népek szövetezése, most válnak csak igazán valóra. A közös jövőhöz vezető út nagy állomása volt 1848 március 15-e éppen ugy, mint 1877 május 10-e is. Amikor e két nap emlékét közösen tiszteljük, tulajdonképpen közös jövőnk, népeink szabadságát, egyenlőségét és testvériségét valljuk és hirdetjük.

A Dermata gólzáppal győzött a tordai CFR ellen

Dermata—CFR (Torda) 7:0 (1:0)

KOLOZSVAR. — Az NB II. harmadik csoportjában a kolozsvári börtényi csapat iskolajáték után 7:0 (1:0) arányban könnyen győzött Pápai 3, Hegedüs 2, Szász és Tóth góljaival, a Karrest verő tordai CFR ellen.

A Victoria Szatmáron 5:1 (2:1) arányban vereséget szenvedett a Törökcsapatától. A második félidő 28. percében egy összecsapás következtében Lőrincz, a Victoria kapuvédője bordatörést szenvedett.

A nagybányai Phönix Marosújváron 4:2 (2:0) arányban meg-

érdemelten győzött a Solvay ellen. A többi eredmények: Medgyesen: Karres—Minerul 2:1 (1:1), Nagyváradon: Crisana—CFR (Marosvásárhely) 3:0 (1:0), Brádon: Mica—Sodronyipar 5:0 (3:0), Nagyszebenben: Arsenal—Surianul 1:1 (1:0).

Az NB II. állása május 5-én: 1. Dermata 31 pont, 2. Karres 30, 3. Phönix 30, 4. Arsenal 24, 5. Surianul 19, 6. Crisana 19, 7. Minerul 17, 8. Törökcsapat 17, 9. Solvay 16, 10. CFR (Marosvásárhely) 16, 11. Mica 13, 12. Sodronyipar 12, 13. Victoria 11, 14. CFR (Torda) 9 pont.

Az ITA 1:0 (0:0) arányban csak nagy küzdelem után tudott győzni a Prahova ellen

ARAD. Az NB I. vasárnapi fordulójában a bajnokságban vezető aradi textilgyári csapat csak nagy küzdelem után tudott győzni 1:0 (0:0) arányban a bajnokság utolsóelőtti helyezetteje, a Prahova ellen.

Az Universitatea Petrozsényban játszott, ahol a lelkesen küzdő bányász együttestől 2:1 (1:1) arányban vereséget szenvedett. Az U részéről Dascalu lőtte a vezetést, majd a 30. percben Rugubei egyenlített. A második félidő 40. percben Boeuz lőtte a Juiul győztes gólját.

Resicán az UDR 6:0 (3:0) arányban könnyen győzött az FC Craiova ellen.

Bukarestben kettős mérkőzés

volt a Venus-pályán. A Ciocanul 3:1 (2:0) arányban győzött a nagyváradi Szabadság ellen, míg a Carmen 6:1 (2:1) arányban verte a temesvári CFR csapatát.

A bukaresti CFR több Juventus-játékoskal megerősítve vett részt budapesti kettős mérkőzésén. Ezért a Vasas—CFR és a Dermata—Juventus mérkőzéseket a Román Labdarugó Szövetség későbbi időpontra helyeztette el.

A bajnokság állása május 5-én: 1 ITA 34 pont, 2 Juventus 27, 3 Ciocanul 25, 4 CFR Bukarest 25, 5 CFR Temesvár 25, 6 Universitatea 24, 7 Carmen 24, 8 Vasas 23, 9 Szabadság 20, 10 Dermata 15, 11 Juiul 15, 12 UDR 14, 13 Prahova 7, 14 FC Craiova 4 pont.

A Dermata labdarugó csapata már az NB. I. felé kacsintgat...

KOLOZSVAR. Az NB II. harmadik csoportjában hétről-hétre nagy küzdelmek folynak a bajnokságra és a helyezésekért. A bajnokságra a legnagyobb esélye a kolozsvári Dermata csapatának van, mert az együttes mind vidéken, mind Kolozsváron az eddig lejátszott összes mérkőzésén kitűnő teljesítményt nyújtott, amiben nagy része van Rónai Ferenc edzőnek is. Ha a ko-

lozsvári börtényi csapat a hátralevő mérkőzésein is a legnagyobb lelkesedéssel és erőbedobással fog küzdeni, úgy minden reménye jogosult arra, hogy — a harmadik csoport bajnokságát megnyerve, — az NB I.-be kerüljön.

A Dermata a következő fordulóban Lupényban játszik a Minerul ellen, majd Kolozsváron a Victoria lesz a börtényiak ellen-

A hivatalos lap április 21-iki számában közzétették a községi és vármegyei időközi (interimár) bizottságok kinevezését szabályozó törvényt.

Az időközi bizottságok taglétszáma a következő: falu jellegűvel bíró községekben és megyeszékhely jellegűvel nem bíró városokban 3—9; megyeszékhelyeken és törvényhatósági joggal felruházott városokban 10—15; vármegyei 16—20; Bukarestben 28—36.

Az időközi bizottságok határozatképesek, ha az ülésen a tagok fele megjelenik.

A községi és a nem megyeszékhely jellegűvel bíró városok időközi bizottságát az illetékes főszolgabíró javaslatára a megyefőnök nevezi ki, míg a többi városi és vármegyei bizottságokat az illetékes közigazgatási vezérfelügyelő javaslatára a belügyminiszter.

A képviselői választási törvényben meghatározott alkalmatlansági, méltatlansági és összeférhetlenségi esetek időközi bizottsági

tagoknál is fennállanak. Így a jelöltnek legalább 25 évesnek és román állampolgárnak kell lennie. Nők is kinevezhetők.

A községi és városi bizottság elnöke a községi bíró, illetve a polgármester vagy helyettese, a megyei a megyefőnök vagy az alispán. Szavazategyenlőség esetén szavazatuk dönt.

Az időközi bizottságok hatáskörébe tartoznak az alábbi kérdések: a) a lakosság ellátásával és az üzérkedés megakadályozásával kapcsolatos intézkedések; b) a községek működésére vonatkozó tervek és azok végrehajtásának ellenőrzése; c) községrendezési tervek; d) községi társulatok; e) közüzemek kihasználása; f) bármilyen természetű jövedelmek források megállapítása, a törvény által megállapított mértékben az adók, illetékek és járulékok kivétele, kirovása; g) a költségvetés megszavazása; h) községi kölcsönök; i) a község területének bármilyen módosításával kapcsolatos intézkedések; j) ingatlanok elidegeníté-

se és vásárlása, ingatlancsere, örökségek elfogadása, egyezségek, jogokról való lemondások, jogok elismerése; l) diszpolgárság adományozása azok számára, akik különös érdemeket szereztek a községnek juttatott adományokkal vagy rendkívüli szolgálatokkal. Az ilyen határozatot kétharmad szótöbbséggel hozzák és a belügyminiszter jóváhagyása is szükséges; m) az időközi bizottság véleményét mond a polgármesternek mindazokban az esetekben, amikor ezt kikérik.

A vármegyei időközi bizottság ugyanazokat a jogokat gyakorolja, mint a községi időközi bizottság a c, d, és l pontban foglaltak kivételével.

A Magyar Népi Szövetség központi végrehajtóbizottsága a törvénnyel kapcsolatban megfelelő utasítással látta el a MNSz vármegyei szervezeteit avégett, hogy a kormány álláspontja alapján a magyarság számarányának megfelelő képviselőhöz jusson a bizottságokban.

fele. A Dermata egyébként — a Victoria elleni mérkőzése után — egymásután kétszer játszik Kolozsváron: a Phönix és a Surianul csapata ellen. A kolozsvári csapat ezúttal idegenben játszsa le a nagyszebeni Arsenal elleni utolsó bajnoki mérkőzését.

de közben — valószínűleg május 15-én és június 8-án — le kell játszania az elmúlt évről elmaradt Karres elleni mérkőzését Medgyesen és a Sodronyipar elleni mérkőzését Aranyosgyéresen.

Sfárlea Vasile, a Dermata ügyvezető elnöke a csapat szereplésével kapcsolatban a következőket mondotta munkatársunknak:

— Bár csapatom a bajnokság élén áll, ez még nem jogosít fel bennünket arra, hogy már bajnoknak tekinthessük magunkat. Még hét mérkőzésünk van hátra a tavaszi idényben. Természetesen minden erőnkkel arra törekszünk, hogy megtartsuk vezetőhelyünket az NB II. harmadik csoportjában és hogy az ország sportfarsadalmá előtt is bizonyíthassuk: a Dermata Sport

Egyesület labdarugó csapata, amely lelkes játékosokból áll, megérdemelten került az élre.

Bizom abban, hogy minden játékosom tudásának javát fogja nyújtani a hátralévő mérkőzése-

kon is és a Dermata-művek 450 munkásának megszerzik a nagy örömet a bajnokság megnyerésével. — fejezte be nyilatkozatát Sfárlea labdarugó szakosztályi elnök.

A magyar—osztrák mérkőzés II. félidejében:

Budapesten az Üllői-uti pályán leszakadt az egyik korhadt lelátó és többen megsebesültek

Magyarország—Ausztria 5:2 (2:2)

BUDAPEST. — Vasárnap délután 40.000 néző előtt játszották le az FTC Üllői-uti pályáján a magyar—osztrák labdarugó válogatott mérkőzést, amelyet a magyar csapat 5:2 (2:2) arányban megérdemelten nyert meg. A mérkőzés első félidejében az osztrák csapat kitűnően megállta helyét, de szünet után összecsapott és védelme nem tudta feltartóztatni a kitűnő

formában játszó Egressy, Szusza, Zsengellér jobboldali hármast. A magyar csapat góllövői: Puskás, Patkó, Szusza, Zsengellér, Egressy. Az osztrákok mindkét gólját Epp lőtte.

A mérkőzés a második félidő 9. percben néhány percre félbeszakadt, mert az Üllői-uti pályán egyik korhadt lelátója leszakadt és többen súlyosan megsebesültek.

Budapest Bécs 2:1 (1:1)

BUDAPEST VALOGATOTTJA Bécsben 2:1 (1:1) arányban győzött. Az 52.000 néző előtt lejátszott mérkőzésen a magyar csapat kitű-

nő játékot nyújtott és Deák Károlival megérdemelten győzött. A bécsiek gólját Müller lőtte.

ADAS-VETEL

VESZEK és eladók mindenféle butort. Krisán, Jókai-utca 4. 3664
ÜZLETBERENDEZÉS eladó drogériának vagy patikának, 6 darab 200 literes vashordó. Páris-utca 36 szám. F.
VARRÓGÉPEKET, köztögeket, kerékpárokat, alkatrészeket, tüket a legbecsületesebb napi áron vesz és ad el Weisz gépkereskedő, Horea-ut 82. 3694
KÉTKERÉKÜ taligát keresünk megvételre. Református körház. 3736
KOMBINÁLT szoba, női Singer varrógép eladó. Földész-utca 7. 3726
FAGYLALTGÉP, 4 pikszises, automata eladó, esetleg üzlettel. Csaba-utca 29, cukrászda. 3722
ELADÓ 2 asztalgyű és függönyök vagy elcsereendő 37—38-as sibaakncsal. Fürdő-utca 49. 3754
OLCSÓN eladó új konyhaberendezés. Ligeti festőműhelyben, Mária királyné-utca 34. 3758

CSÉPLŐGARNITURÁT vagy teherautót keresek cserébe lakatosműhely berendezésért, szerszámgépekkel, transmisiókkal és anyagokkal. Krauss Uioara, Solvay. 3761
NŐI sibaakncsot 37—38 számú keresek megvételre. Fürdő-utca 49. 3754
KETTŐ darab bőrfotel eladó. Majális-utca 65. 3759
ELADÓ sörcsapoló szekrény teljes felszereléssel. Decebal-ut 1. 3756
CHEVROLET 4 hengeres, favágásra, cséplésre eladó. Érdeklődni Csánki Dezső-utca 27, Rigmányinál. Cim: Moldovan Victor Szék. 3771
RÁDIO 4+2 varázsszemes, sürgősen és olcsón eladó. Lehetőleg 1—3 között. 3773
KÉTSZEMÉLYES rekamié eladó. Einstein (volt Teleki)-utca 23, Borgidánál. 3774
ELADÓ jókarban lévő férfi kerékpár. Megtekinthető T. Cipariu-utca 28, bodegaiban. 3781

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 3000 lej, álláskeresőknek 2000 lej. Cim a kiadóban és jelgés leveleknél 5000 lej pótdíj fizetendő. Szöveg hirdetés 4000 lej szavankint. Közgazdasági közlemények szavankint 5000 lej. Keretes hirdetések 4000, 5000 és 6000 lej négyzetcentiméterenkint. Nyilttér szavankint 10.000 lej.

JÓKARBAN lévő mély gyermekkosci eladó. Attila-ut 10, Rácznál. 3775
PÉTISO, kálisó kis menyiségben eladó Irinyinél, Toamnei-utca 13. 3778
EGY pár 36-os sárospataki buzaórló kő és egy pár 42-es vegyesórló kő eladó. Megtekinthető a helyszínen Carastelec, Szilágy megye, gőzmalom. F.
GYERMEK sportkosci eladó. Szabadság-tér 23, cimfestőnél. 3780
RÁDIO modern, újipusu olcsón eladó. Forduló-utca 2. 3773
EGY jó állapotban lévő gyalupalp sürgősen eladó. Martinovics (volt Böhm Károly)-utca 1. 3772

RÁDIO telepes, nagy-szuper, vibrátorral felszerelve olcsón eladó. Forduló-utca 2. 3773
MODERN diófurniros rekamié, férfi, női szövetek, angora ruhák, üzlet-helyiség eladók. Dózsa György-utca 12, Berger. 3787
KERITESNEK való drótháló eladó. Kárpát-utca 12. MOZIHOZ pénzes társat keresek. Cim a kiadóban. 3755
ALLAST KAPHAT FŐZNI tudó rendes, megbízható nőt keresek nagyobb háztartáshoz. Széchenyi-tér 1, üzletben a kasszánál. 3760

FOGORVOSI kisegítőnőt keresek. Cim a kiadóban. 3785
MEGBIZHATÓ, főzni tudó mindenest keresek. Cim a kiadóban. Gr.
ALLAST KERES TEHERGÉPKOCSIVAL kisebb szállítástokat vállalkozók. Szondy-utca 60. 3763
VESZEK egy kisebb házat vagy telket. Cim a kiadóban. 3758
SZENBÁNYA, körülbelül 4000 kalóriás barnaszénrel eladó vagy bérbeadó. Cim a kiadóban. 3754
2 HELYSÉGBŐL álló üzlet a központban átadó. Cim a kiadóban. 3777
KERESEK a központban 1 vagy 2 szoba összkomfortos lakást. Fotofilm, Mária királyné-utca 6. 3721
EGY szoba, konyhás lakást keresek sürgősen a Dermata körül. Költségeket megtérítem. Cim: Krizbai-utca 25, Popik bádógosműhelyben. 3778
KÉT szoba, konyhás, fűrdőszobás lakást keresek azonnalra. Ugyanőköt díjazok. „Megegyezés” jelgésűre. 3782

BUTOROZOTT szoba kiadó. Cim a kiadóban. 4779
KÜLÖNFELE ÜRÖKBE adnék egyéves zsidó leánykát. Cimeket „Kékszemű” jelgére a kiadó továbbít. F.
KOSZTOT, esetleg lakást adok természetbeni fizetésért. Cim a kiadóban. 3721
MENYASSZONYI ruhák, fátylek, koszoruk kölcsönzése a „Dahlia”-ban, Horea-ut 35. F.
ELCSERÉLNÉM helyrosban 1 szobás szuterin lakásomat 1 szoba, konyhás esetleg 1 nagyobb szobával külvárosival. Cim: Széchenyi, Budai Nagy Antal-utca 7. G.

Heltai-utca 18 alól műhelyemet áthelyeztem **Krizbai-utca 25 szám** alá, saját házamba. A közönség további szíves pártfogását kéri
POPIK GYÖRGY
bádogos

Transmisszió tengely
5.70 méter hosszú, háromcsapágys
eladó.
Cim a kiadóban.

Erdélyi nagyvállalat
felvételre keres
műszaki rajzoló, illetve konstruktort,
aki komoly gépipari gyakorlattal rendelkezik. Ajánlatokat referenciákkal felsorolásával, iskolai — végzettségi — és szolgálati bizonyítványok másolatával, valamint önéletrajzzal és fényképpel a lap kiadóhivatalába kérünk C. 28—82 jelgére.

Erdélyi nagyvállalat
keres felvételre
két, praxissal bíró, fiatal gépész-, illetve gépész- és elektromérnököt.
Ajánlatokat önéletrajzzal, referenciák felsorolásával, tanulmányi és eddigi szolgálati bizonyítványok másolatával, valamint fényképpel a lap kiadóhivatalába kérünk D. 12—21 jelgére.